

základ byl změněn dodatečným vyměřením, rozhodnutím o odvolání (§ 330 zák. o př. d.) anebo rozhodnutím podle § 276, odst. 1 cit. zák. (dvojitý právoplatný předpis téže daně, neodůvodněný právoplatný předpis daně) (čl. X, odst. 2). Taková změna daňového základu způsobuje změnu výměru o odvodu zisku bez ohledu na to, o který srovnávací základ jde (čl. X, odst. 1). Promlčení dodatečného výměru o odvodu zisku zakládajícího se na dodatečném vyměření výdělkové daně nemůže být uplatňováno, nemůže-li být uplatněno proti dodatečnému vyměření výdělkové daně (čl. X, odst. 3). Poukazuje se tu na př. na ust. § 5 vl. nař. č. 7/1940 Sb.

Ze lhůt byla prodloužena výnosem ministerstva financí z 11. XI. 1942, č. 93.109/42-III/2 lhůta, stanovená ust. § 3, odst. 5 k podání návrhů podle § 3, odst. 2 až 4, do 10. prosince 1942. Lhůta podle § 3, odst. 5 neplatí pro podniky, jimž byla zvláštní daň výdělková na berní rok 1942 vyměřena sazbami podle § 83, odst. 2 až 7 zák. o př. d. a u nichž se odvod zisku podle čl. I, odst. 2 zatím neprovádí (čl. III, odst. 2 poslední věta). Změní-li se dodatečně zvolený srovnávací základ (§ 3, odst. 2 až 4) anebo příjem z podniků za hospodářský rok 1939 (1938/1939), vzatý za srovnávací základ podle § 3, odst. 1, může živnostenský podnikatel učiniti

do 30 dnů po doručení příslušného výměru nový návrh podle § 3, odst. 2 až 4 (čl. III, odst. 2).

Lhůta, stanovená k podání návrhů na ponechání částky tvořící odvod zisku podle § 14, odst. 2 do 31. XII. 1942, nebyla prodloužena. Výnosem ministerstva financí z 8. I. 1943, č. 106.433/42-III/2 byl vydán pokyn pro případy, kdy před doručením výměru o odvodu zisku byl již živnostenskému podnikateli doručen příslušný výměr nejvyššího úřadu cenového a jím stanovená částka pro podporu cen za cizí výrobky zaplacená.

Pro obor nařízení o odvodu zisku platí podpůrně nejen zákon o př. d., nýbrž i prováděcí nařízení k tomuto zákonu (čl. XIII, odst. 1). Z ustanovení zákona o př. d., která by podle své povahy mohla platiti i pro obor nařízení o odvodu zisku, neplatí podle výslovného ust. čl. XIII, odst. 2 pro obor nařízení o odvodu zisku ustanovení § 273, odst. 2 až 5, takže platby na částku tvořící odvod zisku nesmí býti zúčtovány na jinou povinnost živnostenského podnikatele, ustanovení § 271 a § 293, takže z částky tvořící odvod zisku se nepředepisuje poplatek z prodlení (viz shora o 2%ní přírážce z prodlení) a nepřiznává dobropis, ustanovení § 276, odst. 2 až 5, takže odpisy tam normované nemohou býti pro částku tvořící odvod zisku povoleny.

František Kopelent.

Po časopisech.

Německý lidový zákoník.

Akademie für Deutsches Recht vydala právě základní pravidla a prvou knihu (»Der Volksgenosse«) lidového zákoníku. Překlad uveřejníme v příštím čísle. Základní pravidla dle Frankf. Z. ze dne 18. ledna 1943 zní:

Erstes Stück.

Grundsätze des völkischen Gemeinschaftslebens.

1. Oberstes Gesetz ist das Wohl des deutschen Volkes.

2. Deutsches Blut, deutsche Ehre und Erbgesundheit sind rein zu halten und zu wahren. Sie sind die Grundkräfte des deutschen Volksrechts.

3. Die Ehe als Grundlage des völkischen Gemeinschaftslebens steht unter dem besonderen Schutz der Rechtsordnung. Sie soll sich als vollkommene Lebensgemeinschaft der Ehegatten bewähren und dem höheren Ziel der Erhaltung und Mehrung von Art und Rasse dienen.

4. Die Kinder sind das kostbarste Gut der deutschen Volksgemeinschaft. In der

Jugend erblicken Partei und Staat die Zukunft des deutschen Volkes.

5. Die Eltern sind verpflichtet, ihre Kinder im nationalsozialistischen Geist leiblich und sittlich zum Dienst am Volk zu erziehen. Partei und Staat stehen ihnen mit ihren Erziehungs- und Zuchtmitteln zur Seite.

6. Dem natürlichen Kinde haftet kein Makel an. Es hat die gleichen Anwartschaften wie andere Volksgenossen. Die werdende Mutter hat Anspruch auf Fürsorge und Betreuung.

7. Erste Pflicht jedes Volksgenossen ist, seine Kräfte für die Volksgemeinschaft voll einzusetzen. Jedem Volksgenossen sind Lebens- und Entfaltungsmöglichkeiten nach seiner Berufsaufgabe und seiner Leistung zu sichern. Seine Arbeitskraft und sein Werk genießen den Schutz der Rechtsordnung.

8. Das Eigentum des Volksgenossen wird anerkannt. Der Eigentümer darf seine Habe eigenverantwortlich innerhalb ihrer volkswirtschaftlichen Zweckbestimmung nutzen und in diesen Grenzen auch darüber verfügen.

9. Das Eigentum am deutschen Boden begründet erhöhte Pflichten des Eigentümers zur sachgetreuen Verwaltung und Nutzung.

10. Das Erbrecht wahrt zum Wohl der Familie und des Volkes die vom Erblasser erarbeiteten und überkommenen Güter. Verfügungen von Todes wegen genießen Schutz, soweit sie mit diesem Ziel vereinbar sind.

11. Volksgenossen können sich zur Förderung gemeinsamer Ziele zusammenschließen, die dem völkischen Kultur-, Arbeits- und Wirtschaftsleben dienen.

12. Die Ordnung des Wirtschaftslebens ist wesentliche Voraussetzung der vollen Leistungsfähigkeit des Volkes und eines gesunden Zusammenlebens der Volksgenossen. Als Mittel sinnvoller Verteilung der Güter wird der Vertrag anerkannt.

13. Wer eine Verpflichtung übernommen hat, muß seine Ehre darin sehen, sie auch in schwieriger Lage zu erfüllen; die Vertragstreue ist die Grundlage des Rechtsverkehrs.

14. Niemand darf sich durch Vertrag seiner Ehre oder Freiheit berauben.

15. Kein Volksgenosse darf einen Vertrag zur Ausbeutung eines anderen Volksgenossen ausnützen.

16. Die Ausübung aller Rechte muß sich nach Treu und Glauben und nach den anerkannten Grundsätzen des völkischen Gemeinschaftslebens richten. Das Wohl der Gemeinschaft ist dem eigenen Nutzen voranzustellen.

17. Rechtsmißbrauch findet keinen

Rechtsschutz. Mißbräuchlich handelt besonders, wer auf der wörtlichen Erfüllung einer sinn- und zwecklos gewordenen Verpflichtung besteht, wer eine Befugnis so spät geltend macht, daß er sich dadurch mit seinem eigenen früheren Verhalten in einen unerträglichen Widerspruch setzt, wer bei der Vollstreckung mit einer Härte vorgeht, die dem gesunden Volksempfinden gröblich widerspricht.

18. Jeder Volksgenosse, der in seinem Recht gekränkt wird oder eine bestehende Rechtsunsicherheit beheben will, kann die zuständigen Behörden um Rechtsschutz angehen. Selbsthilfe ist nur in den gesetzlichen Grenzen erlaubt.

Zweites Stück.

Rechtsanwendung und Rechtsfortbildung.

19. Höchstes Ziel aller deutschen Rechtswahrer muß es sein, den Volksgenossen in ihren Rechtsnöten unparteiisch beizustehen und so das Recht im Dienst der Volksgemeinschaft zu sichern und zu entfalten.

20. Der Richter ist bei seiner Entscheidung keinen Weisungen unterworfen. Er spricht Recht nach freier, aus dem gesamten Sachstand geschöpfter Überzeugung und nach der von der nationalsozialistischen Weltanschauung getragenen Rechtsauslegung. Im gleichen Geiste haben Notar und Anwalt in ihrem gesamten Wirkungskreis Rechtshilfe zu leisten.

21. Die Auslegung der Gesetze ist nicht an ihren Wortlauf gebunden, sondern hat stets den sie rechtfertigenden Zweck zu berücksichtigen. Alle Begriffe und Vorschriften sind so auszulegen und zu handhaben, daß sie einen möglichst hohen Lebenswert für die deutsche Volksgemeinschaft ergeben.

22. Zur Verwirklichung des Gesetzeszweckes kann eine Rechtsvorschrift auf ähnliche, gleich zu behandelnde Lebensvorgänge erstreckt werden (entsprechende Anwendung) oder so eingeschränkt werden, daß ihre Anwendung auf Lebensvorgänge vermieden wird, die durch sie unangemessen geregelt würden (einschränkende Anwendung). Kann dem Gesetz eine ausreichende Vorschrift nicht entnommen werden und läßt sich auch aus dem Gewohnheitsrecht kein Rechtssatz gewinnen, so ist die Entscheidung aus den Leitgedanken dieser Grundregeln zu treffen.

23. Erklärungen der Volksgenossen im Rechtsverkehr sind nach den gleichen Grundsätzen auszulegen.

Drittes Stück.

Geltungsbereich des Volksgesetzbuches.

24. Das Volksgesetzbuch gilt für alle Angehörigen des Großdeutschen Reiches.

Für Reichsangehörige artfremden Blutes gelten die Bestimmungen nicht, die nach ihrem Zweck nur für Reichsangehörige deutschen Blutes bestimmt sind.

25. Auf Ausländer ist das Volksgesetzbuch nach den vom Großdeutschen Reich anerkannten Grundsätzen des zwischenstaatlichen Rechts anzuwenden.

Z právní praxe.

Výpověď pojistky na svršky?

Žalovaný pojistil v roce 1933 u žalující pojišťovny proti škodám z ohně na 15 roků svou nemovitost a současně toutéž pojistkou svršky (nábytek, peřiny, šatstvo, prádlo a šicí stroj). Na jaře 1939 postoupil nemovitost svému synovi i s inventářem, ale všechny právé uvedené a pojištěné svršky si ponechal. Podle zjištění ve sporu odešel žalovaný na výměnek a všechny tyto svršky má dosud ve své výměničné světnici. Syn žalovaného po ujednání postupní smlouvy písemně vypověděl svým jménem celou pojistnou smlouvu, tedy jak ohledně pojištěné nemovitosti, tak i svršků. Pojišťovna dopis zodpověděla teprve po delší době (v květnu 1940) žalovanému tak, že omezila dosavadní pojistku jen na svršky, jež zůstaly žalovanému, a současně upravila (snížila) další prémii podle hodnoty těchto svršků. Když žalovaný nezaplátil premii ani za rok 1939 ani 1940, podala žalobu s mezitímním určovacím návrhem na zjištění existence pojistné smlouvy s omezením na svršky žalovaného.

První soud vyhověl tomuto určení s odůvodněním, že ohledně svršků pojistná smlouva trvá, neboť jsou dosud vlastnictvím i v držbě žalovaného (§ 67 poj. zák.).

Odvolací soud v potvrzujícím rozsudku dodal:

Výpověď pojistky dal nabyvatel nemovitostí; zda byla přijata žalobkyní či nikoliv, je nerozhodné. Bez významu na trvání a rozsah pojistné smlouvy také je, že se žalobkyně vyjádřila až po roce k této výpovědi. Z tohoto mlčení nelze zejména usuzovat — snad podle § 863 obč. zák. — na souhlas žalobkyně i se zánikem pojistné

smlouvy ohledně svršků. Výpověď jako jednostranný projev směřující ke zrušení smlouvy nepotřebuje akceptace druhou smluvní stranou, ani výslovně ani mlčky; není také potřebí zvláštní motivace nebo odůvodnění výpovědi. Zák. č. 145/34 Sb. operuje s výpovědí při zcizení pojištěné věci nemovité. Zásadně (§ 64/1) — výjimkou z všeobecné klausule § 63 — přechází při zcizení na nabyvatele práva a povinnosti z pojistné smlouvy a jen zachová-li se nabyvatel ve smyslu § 65/2, dosáhne zániku pojistné smlouvy. Pokud se týče zcizitele, zaniká vůči němu pojistná smlouva již faktem zcizení (§ 64/1), neboť tím mizí jeho zájem na pojištění (§ 63). Žalovaný neprávem pro sebe vindikuje účinky výpovědi nabyvatelovy, neboť předmětem určovacího nároku nejsou nemovitosti, jež byly současně pojištěny se svršky. Výpověď nabyvatelova mohla mít právní relevanci s hlediska § 65/2 poj. zák. jen ohledně nemovitostí na něj převedených. Stačila pak sama o sobě, aniž bylo potřebí reakce žalobkyně. Ohledně svršků neměla však vůbec nějaký právní účinek ani pro žalovaného ani pro nabyvatele nemovitosti ani pro žalobkyni. K výpovědi je oprávněn jen nabyvatel. Když tedy syn žalovaného svršků nenabyl, nemohl jako třetí osoba na smlouvě neinteresaná nijak přivodit změnu resp. zánik pojistné smlouvy ohledně svršků. Kromě toho podle všeobecných pojišťovacích podmínek shodných s ustanovením § 67 poj. zák. je rozhodující jediná skutečnost (kromě zcizení), zda a kdy svršky se »vyloučí z úchovy zcizitelovy«, kdy totiž vyjdou z rukou zcizitelových. Rozhodná je tedy změna držby, totiž skutečné moci nad věcí podle § 309 obč. zák. Tím okamžikem zaniká pojistný poměr, a to ihned bez výpovědi (Hornův komentář, str. 399), s ochranou pojistitelova nároku na premii podle druhé věty § 67 poj. zák. Výpověď podle poj. zák. je ostatně jen k ochraně nabyvatelově, tedy nikoliv zde žalovaného; výpověď se vůbec nestala jménem nebo za souhlasu žalovaného.

Dodatek pojišťovny nebyl jednostrannou změnou smlouvy, nýbrž jen redukcí dosavadního pojistného předmětu a novou úpravou (snížením) premie. To nebyl nový závazek pro žalovaného, nýbrž jen v rámci